

Streszczenie sprawozdania z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie – 2020 za rok 2017

Niniejszy dokument stanowi streszczenie sprawozdania z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 (RPO-L2020) i obejmuje rok 2017.

RPO-L2020 stanowi narzędzie realizacji polityki spójności na obszarze województwa lubuskiego w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020. Celem głównym Programu jest *długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych*. Zgodnie z przyjętymi w Programie założeniami, zarówno na poziomie celów, jak i w zakresie podziału alokacji, największy nacisk kładzie się na wsparcie kierowane do sektora MŚP, transport (w tym przede wszystkim infrastrukturę transportu drogowego), a także działania zmierzające do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. RPO-L2020 jako program dwufunduszowy łączy w sobie interwencję Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach RPO-L2020 wyodrębnione zostały następujące Osie Priorytetowe (OP):

1. Gospodarka i innowacje.
2. Rozwój Cyfrowy.
3. Gospodarka niskoemisyjna.
4. Środowisko i kultura.
5. Transport.
6. Regionalny rynek pracy.
7. Równowaga społeczna.
8. Nowoczesna edukacja.
9. Infrastruktura społeczna.
10. Pomoc techniczna.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020*, IZ RPO-L2020 powierzyła zadania związane z wdrażaniem działań oraz pełnieniem roli Instytucji Pośredniczącej (IP) Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Zielonej Górze (Porozumienie z dnia 22 czerwca 2015 r.). W bieżącym okresie sprawozdawczym niniejsze porozumienie aneksowano raz (29.12.2017). IP (dot. WUP) w ramach Osi Priorytetowej 6 *Regionalny Rynek Pracy Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020* jest odpowiedzialna za wdrażanie poniższych działań:

- Działanie 6.1 *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i jednocześnie nie posiadających zatrudnienia realizowana przez powiatowe urzędy pracy;*
- Działanie 6.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.*

IZ RPO-L2020 zawarła również 2 porozumienia w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, które w okresie sprawozdawczym za rok 2017 nie były aneksowane:

- POROZUMIENIE w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej – ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. z dnia 3 sierpnia 2015 r.
- POROZUMIENIE w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej – ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zielonej Góry z dnia 3 sierpnia 2015 r.

IZ RPO-L2020 zawarła w dniu 01 marca 2016 r. porozumienie z (IP) Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w ramach Osi Priorytetowej 4 *Środowisko i kultura Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020*, które w dniu 31.05.2017 zostało rozwiązane.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO-L2020 został zatwierdzony 16 czerwca 2015 roku. W okresie sprawozdawczym dokonano 19 jego modyfikacji, które dot. między innymi:

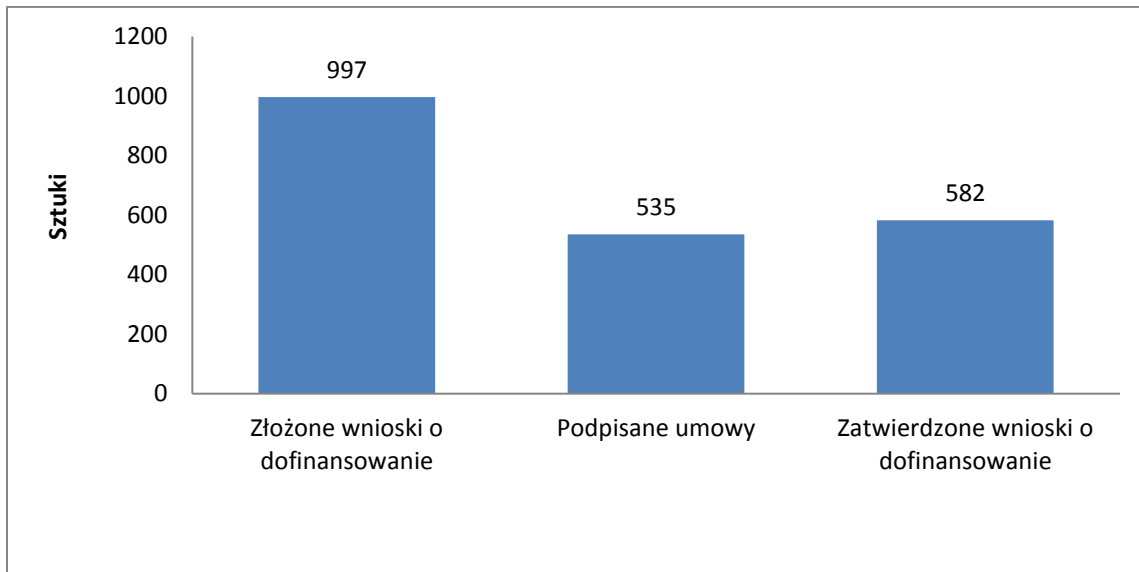
- kryteriów wyboru projektów,
- zał. nr 5 dot. projektów pozakonkursowych,
- procedury w związku z zakończeniem udziału WFOŚiGW w realizacji Programu jako IP,
- procedury w związku ze zmianą przepisów prawa (m.in. ustawy wdrożeniowej),
- doprecyzowano zapisy dot. wsparcia IOB, beneficjentów Działania 6.4 oraz systemu wyboru projektów w ramach RPO-L2020,

Opis Funkcji i Procedur RPO-L2020 został zatwierdzony uchwałą nr 43/469/15 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 26 czerwca 2015. W bieżącym okresie sprawozdawczym miały miejsce jego 3 modyfikacje: zmiana uchwałą Nr 189/2566/17 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 31 maja 2017; zmiana uchwałą Nr 205/2824/17 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 16 sierpnia 2017; zmiana - uchwałą nr 224/3068/17 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 07 listopada 2017.

W 2017 r. dokonano 15 zmian instrukcji wykonawczych dla Instytucji Zarządzającej, przy czym ostatnia zmiana zmian uchwałą nr 232/3207/17 Zarządu Województwa Lubuskiego miała miejsce 18 grudnia 2017 r. Dla Instytucji Pośredniczącej – Wojewódzki Urząd Pracy dokonano 3 zmian, z tego ostatnią dokonano uchwałą nr 232/3208/17 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. Zmiany dla ZIT Zielona Góra zostały dokonane uchwałą nr 227/3118/17 z dnia 21 listopada 2017 r oraz dla ZIT Gorzów Wlkp. 227/3117/17 z dnia 21 listopada 2017 r. Dnia 19 czerwca 2017 r. (w związku z rozwiązaniem Porozumienia z WFOŚiGW) uchwałą nr 194/2636/17 uchylono Uchwałą Nr 149/1963/16 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej - Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze dla Działania 4.2 i 4.3 Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.

Do końca grudnia 2017 r. w ramach ogłoszonych konkursów i naborów w trybie pozakonkursowym wpłynęło 997 wniosków o dofinansowanie na kwotę 1 078 968 937,07 EUR (UE -708 751 401,98 EUR), z czego zatwierdzone zostały 582 na kwotę – 664 951 492,61 EUR (UE – 478 264 102,71 EUR). Kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne w ramach zatwierdzonych 1462 wniosków o płatność wyniosła 103 616 405,08 EUR.

Podpisano umowy dla 535 projektów o wartości dofinansowania 622 336 312,32 EUR (UE – 443 595 683,33 EUR – 49% alokacji).

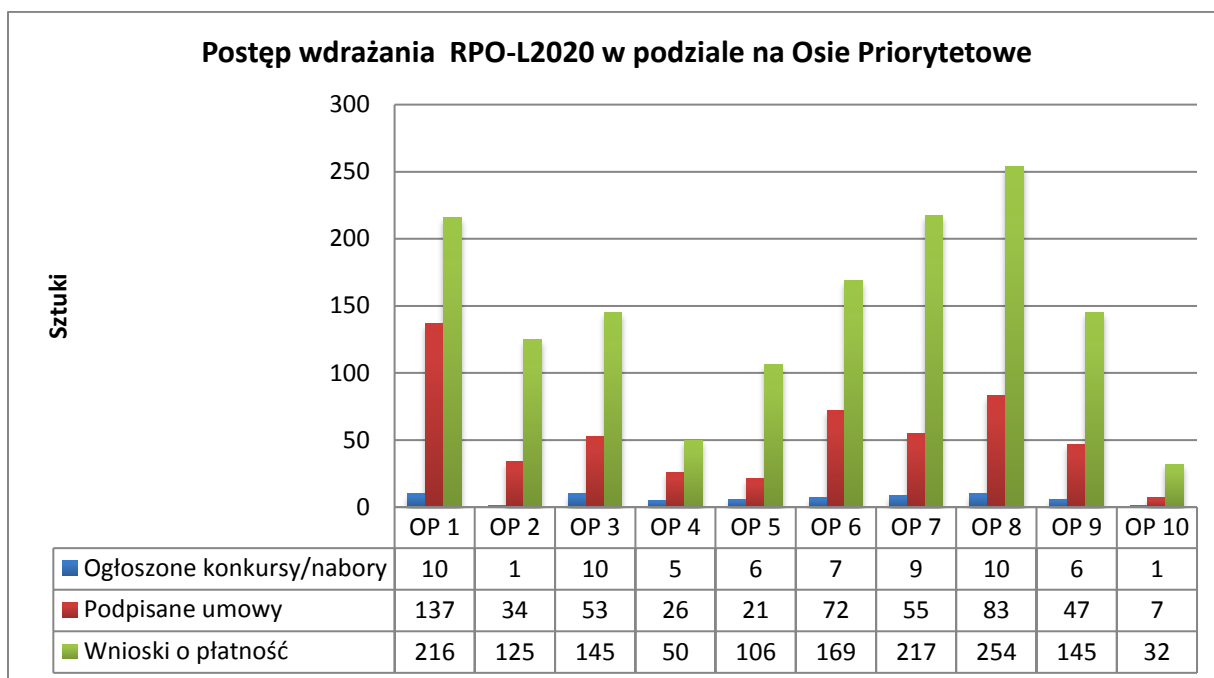

Kryteria wyboru projektów - dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań RPO-L2020 sukcesywnie podlegały modyfikacjom na skutek konieczności dostosowania ich brzmienia do bieżącej sytuacji prawnej, a także w wyniku doświadczeń związanych z wdrażaniem. Zmiany zatwierdzane zostały przez Komitet Monitorujący RPO-L2020. W ramach 1 Działania nie zostały przyjęte kryteria wyboru dla projektów: Dz. 1.1 (typ III) – jest to uwarunkowane brakiem porozumienia na poziomie wyższym niż IZ w zakresie realizacji projektów B+R w podmiotach świadczących innowacyjne usługi, w tym m.in. w parkach naukowo-technologicznych i inkubatorach technologicznych).

Na dzień 31.12.2017 r. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zacertyfikowano 167,41% kwoty, jaka powinna zostać przekazana do KE do końca 2017 r. Cel n+3 w zakresie Funduszu EFRR konieczny do osiągnięcia na koniec 2017 r. został zrealizowany. Natomiast w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zacertyfikowano 321% kwoty, jaka miała zostać przekazana do KE do końca 2017 r., co oznacza, że cel n+3 przewidziany do realizacji w 2017 r. został osiągnięty. Zgodnie z powyższymi danymi nie ma zagrożenia realizacji zasady n+3.

Rys. 1 Postęp realizacji RPO-L2020 w okresie sprawozdawczym

Na poniższym rys. przedstawiono postęp wdrażania RPO-L2020 w podziale na Osie Priorytetowe. W Osiach Priorytetowych 1 *Gospodarka i innowacje* i 8 *Nowoczesna edukacja* zostało ogłoszonych najwięcej konkursów/naborów, podpisano najwięcej umów, a także zatwierdzono najwięcej wniosków o płatność.

Rys. 2 Postęp wdrażania RPO-L2020 w podziale na Osie Priorytetowe

Instrumenty finansowe

W styczniu 2017 r. Zarząd Województwa Lubuskiego przyjął rekomendacje wynikające z badania ex-ante Instrumenty Finansowe, uzasadniające wsparcie środkami publicznymi w formule instrumentów finansowych w:

- a) PI 3c, Działanie 1.5, Poddziałanie 1.5.2 Rozwój sektora MŚP, na wartość 233 646 420,00 PLN,
- b) PI 4c, Działanie 3.2, Poddziałanie 3.2.4. Efektywność energetyczna, na wartość 16 791 475,68 PLN,
- c) PI 8iii, Działanie 6.3, poddziałanie 6.3.2 Wsparcie dla samozatrudnienia poprzez finansowe instrumenty zwrotne, na wartość 5 699 350,28 PLN.

oraz rekomendacje sposobu wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO-L2020 poprzez Menadżera Funduszu Funduszy.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą ex-ante Instrumenty Finansowe oraz zatwierdzoną w lutym 2017 r. przez ZWL Strategią Inwestycyjną dla Instrumentów Finansowych w RPO-L2020, środki będące wkładem UE w Instrumenty Finansowe są przeznaczone na udzielanie wsparcia wyłącznie w formie pożyczek i nie będą łączone z dotacjami.

Instytucja Zarządzająca powierzyła Bankowi Gospodarstwa Krajowego rolę podmiotu wdrażającego Fundusz Funduszy w ramach Umowy o finansowaniu projektów w ramach RPO-L2020, oraz wyznaczyła BGK jako Beneficjenta Programu do ustanowienia, zarządzania

i obsługi Funduszu Funduszy, w zakresie zadań określonych w Umowie zawartej 29.03.2017 r., i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ewaluacja

W bieżącym okresie sprawozdawczym IZ RPO-L2020 planowała realizację trzech badań ewaluacyjnych:

1. „*Ewaluacja postępów wsparcia MŚP w województwie lubuskim w perspektywie 2014-2020*”.
2. „*Ocena efektów wsparcia udzielonego w ramach Działania 7.6 Wsparcie dla OWES i ROPS we wzmacnianiu sektora ekonomii społecznej*”.
3. „*Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020*”.

W październiku 2017 r. unieważniono procedury przetargowe ww. usług. W przypadku dwóch z nich w wymaganym terminie nie wpłynęła żadna oferta od potencjalnych wykonawców, a w przypadku jednego złożono jedną ofertę, która została jednak odrzucona na etapie oceny (niezgodność z zapisami SIWZ). IZ RPO-L2020 dokonała zmian w Planie Ewaluacji RPO-L2020 i zgodnie z jego zapisami w kolejnym okresie sprawozdawczym zostanie ponowiona procedura przetargowa na ww. ewaluacje. Wobec powyższego wyniki przedmiotowych badań będą dostępne w 2018 r. i zostaną przedstawione w kolejnym sprawozdaniu rocznym.

Wdrażanie Osi Priorytetowych

Oś Priorytetowa 1 Gospodarka i innowacje

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 10 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na kwotę 74 198 339,55 EUR. W roku 2017 w ramach ogłoszonych konkursów wpłynęło 68 wniosków poprawnych formalnie na kwotę dofinansowania UE 80 159 664,04 EUR. Od początku realizacji Programu podpisano 137 umów na kwotę dofinansowania UE 114 432 757,78 EUR, co stanowi 59,08% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 216 wniosków o płatność na kwotę 30 092 602,35 EUR. Wartość pośrednia wskaźników z Ram Wykonania dla OP1 nie jest zagrożona pod warunkiem prawidłowej realizacji projektów.

Do Komisji Europejskiej została zgłoszona zmiana wartości pośredniej i docelowej wskaźnika *całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych*. Pierwotnie założone tempo certyfikacji w OP1 uwzględniało doświadczenia z realizacji Priorytetu 2. *Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego w ramach LRPO 2007-2013* (referencyjnego do OP1 w perspektywie 2014-2020), poziom wdrażania instrumentów finansowych oraz zmiany alokacji w OP 1. Założenia te jednak musiały ulec zmianie, przede wszystkim z uwagi na podpisanie w marcu 2017 r. umowy o dofinansowanie w ramach PI 3c z Menedżerem Funduszu Funduszy, co pozwoliło IZ założyć szybsze niż pierwotnie planowano wydatkowanie środków w ramach instrumentów finansowych. Zaproponowana zmiana wartości wskaźnika finansowego dla celu pośredniego w Programie wynika wprost z przyspieszenia tempa certyfikacji (m.in. ze względu na wdrażanie

instrumentów finansowych z przeznaczeniem na finansowanie rozwoju sektora MŚP). Zmniejszenie wartości końcowej wskaźnika, w stosunku do pierwotnej metodologii, wynika z propozycji przesunięcia środków. Zmniejszenie kwoty alokacji do poziomu 191 328 826,80 EUR (wkład UE) powoduje, że wartość wskaźnika finansowego wyniesie 225 092 737,80 EUR.

Oś Priorytetowa 2 Rozwój cyfrowy

W okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 1 nabór na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na kwotę 110 026,79 EUR. W ramach ogłoszonego konkursu wpłynął 1 wniosek poprawny formalnie na kwotę dofinansowania UE 95 159,73 EUR. Od początku Programu podpisano 24 umowy na kwotę dofinansowania 24 100 621,56 EUR, co stanowi 61,48% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 125 wniosków o płatność na kwotę 1 261 312,60 EUR.

Biorąc pod uwagę prognozy przedstawione przez Beneficjentów w ramach projektów, wartość pośrednia wskaźnika włączonego do Ram Wykonania dla OP2 nie jest zagrożona.

W odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika włączonego do Ram Wykonania na skutek dotychczas olbrzymiego zainteresowania beneficjentów wsparciem dla tego typu projektów IZ dokonała ponownego oszacowania wskaźnika i jego wartość docelowa została określona na poziomie 30 szt. Odpowiedni poziom alokacji przewidziany na przedmiotowe inwestycje pozwala zwiększyć zakładana pierwotnie wartość docelową dwukrotnie.

Oś Priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna

W okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 10 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na łączną kwotę 26 500 066,02 EUR . W ramach ogłoszonych naborów wpłynęło 15 wniosków poprawnych formalnie na kwotę dofinansowania 23 405 147,62 EUR. Od początku Programu podpisano 53 umowy na kwotę dofinansowania 51 677 018,35 EUR, co stanowi 47,85% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 145 wniosków o płatność na kwotę 6 294 604,59 EUR.

Do Komisji Europejskiej została zgłoszona zmiana wartości docelowej wskaźnika *liczba zmodernizowanych energetycznie budynków*. W ramach renegotjacji Programu IZ RPO-L2020 zaproponowała również zmianę (podwyższenie) wartości wskaźnika finansowego dla celu pośredniego w Programie, co wynika z realnych możliwości osiągnięcia wskaźnika. Pierwotnie nie zakładano aż tak dużego tempa realizacji przedsięwzięć w ramach OP 3.

Oś Priorytetowa 4 Środowisko i kultura

Oś Priorytetowa 4 RPO-L2020 generuje najwięcej problemów związanych z realizacją wskaźników, w tym w szczególności wskaźnika włączonego do Ram Wykonania *Długość sieci kanalizacji sanitarnej*. Za bezpośrednią przyczynę aktualnej sytuacji wdrażania Osi Priorytetowej 4 można uznać m.in. późne zatwierdzenie V Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Master Planu. Tak duże opóźnienie spowodowało konieczność przesunięcia przeprowadzenia oceny i kontraktacji środków w zakresie działań z obszaru gospodarki wodno-ściekowej. Ponadto nałożenie na regiony warunku związanego z przygotowaniem aktualizacji WPGO wraz z planem inwestycyjnym opóźniło wdrażanie PI 6a.

Aktualizacja WPGO została przyjęta w kwietniu 2017 r., natomiast pierwszy konkurs w tym obszarze wsparcia został ogłoszony dopiero w grudniu 2017 r. Powyższe uniemożliwiło zaangażowanie środków PI 6a. Brak akceptacji przez KE aktualizacji PGW uniemożliwiło z kolei zaangażowanie części środków w ramach PI 5b.

W 2017 r. w ramach RPO-L2020 ogłoszono 5 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na łączną kwotę 8 252 009,18 EUR. W ramach ogłoszonych naborów wpłynęło 13 wniosków poprawnych formalnie na kwotę dofinansowania 13 777 786,63 EUR. Od początku Programu podpisano 26 umów na kwotę dofinansowania 19 553 174,41 EUR, co stanowi 21,38% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 50 wniosków o płatność na kwotę 3 227 907,58 EUR.

Uwzględniając powyżej wskazane czynniki mające wpływ na realizację wskaźników, wyliczenia oraz wartość środków, jakie zaplanowane zostały na ten obszar w ramach RPO-L2020, IZ-RPO-2020 zaproponowała zmianę Programu w zakresie zarówno wartości pośredniej i końcowej wskaźnika produktu, jak i obniżenie wartości wskaźnika finansowego dla celu pośredniego w Programie.

Oś Priorytetowa 5 Transport

W okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 6 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na łączną kwotę 42 555 524,78 EUR. W ramach naborów wpłynęło 6 wniosków poprawnych formalnie na kwotę dofinansowania 31 745 933,43 EUR. Od początku Programu podpisano 21 umów na kwotę dofinansowania 53 687 270,05 EUR, co stanowi 39% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 106 wniosków o płatność na kwotę 17 542 137,34 EUR.

Złożoność projektów w obszarze transportu drogowego oraz czas konieczny na przygotowanie realizacji przedsięwzięć (procedury przetargowe) powoduje, iż wnioski o płatność składane są zgodnie z harmonogramami realizacji projektów uwzględniającymi m.in. ilość czynności do wykonania między zawarciem umowy a przystąpieniem do etapu realizacji. Problemy z realizacją projektów w tym obszarze wynikają w głównej mierze z opóźnień w realizacji prac po stronie wykonawców. Dodatkowo warunkiem uruchomienia przedmiotowej Osi było spełnienie warunku *ex-ante* dla Celu Tematycznego 5 również na poziomie regionalnym, co ustalone zostało na stosunkowo późnym etapie przygotowania RPO. W związku z powyższym faktyczna kontraktacja w Osi 5 rozpoczęła się w 2016 r. Powyższe ma bezpośredni wpływ na konieczność obniżenia wartości wskaźnika finansowego, który jest ujęty w ramach wykonania dla OP5 dla celu pośredniego.

Konieczna również okazała się zmiana wartości docelowej wskaźnika *całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg*. Uwarunkowana jest ona m.in. niestabilnością cen na rynku. Poza tym kalkulacje ryzyka inwestycji zależą chociażby od zmiennych warunków pogodowych (w roku 2017 późna zima i dużo opadów). Okazuje się, że kosztorysowane i zabezpieczane w budżetach poszczególnych jednostek środki na przedsięwzięcia infrastrukturalne są niewystarczające, a oferty wykonawców przekraczają nierzadko zabezpieczone środki dwu-, a nawet trzykrotnie. Metodologia przygotowania ram wykonania RPO-L2020 zakładała, że w trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania

wartości pośrednich i końcowych ram wykonania mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Oś Priorytetowa 6 Regionalny rynek pracy

W okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 7 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na łączną kwotę 15 101 216,04 EUR. W roku 2017 w ramach ogłoszonych naborów wpłynęło 37 wniosków poprawnych formalnie na kwotę dofinansowania 8 718 372,06 EUR. Od początku Programu podpisano łącznie 72 umowy na kwotę dofinansowania 24 517 842,49 EUR, co stanowi 35% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono łącznie 169 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 11 303 688,11 EUR.

Na skutek spadku bezrobocia wystąpiły problemy z rekrutacją uczestników projektów, w związku z tym Beneficjenci zwracali się z prośbą do Instytucji o zgodę na przedłużenie okresu trwania projektu, a wraz z nim o przesunięcia w harmonogramach płatności. Długotrwałe problemy z rekrutacją zmuszały niejednokrotnie Beneficjentów do odstępstw od podpisanych umów o dofinansowanie projektów. Konsekwencją tego są opóźnienia w wydatkowaniu środków przez Beneficjentów oraz brak zainteresowania realizacją projektów. Pojawiające się w związku z powyższym problemy w kontraktacji środków w latach 2016/2017 wpłynęły niekorzystnie na proces certyfikacji, który także przesuwają się w czasie.

Zmiany sytuacji ekonomiczno-społecznej województwa, szczególnie w obszarze rynku pracy oraz przesunięcie środków z Pi 8i na działania związane z profilaktyką zdrowotną i usługami społecznymi wpłynęły na potrzebę zmian wartości wskaźnika *Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie*. Propozycja zmiany wartości tego wskaźnika oraz wskaźników powiązanych została zgłoszona do KE w ramach renegocjacji RPO-L2020.

Ponadto zgłoszono zmianę wartości wskaźnika *liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie* oraz wskaźnika finansowego *całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych*.

Oś Priorytetowa 7 Równowaga społeczna

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 9 naborów dla projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na kwotę 27 452 133,93 EUR. W ramach ogłoszonych naborów wpłynęło łącznie 21 wniosków poprawnych formalnie na kwotę dofinansowania UE 8 886 512,66 EUR. Od początku Programu podpisano łącznie 55 umów na kwotę dofinansowania 26 383 939,80 EUR, co stanowi 38,67% całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 217 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 10 114 561,57 EUR.

W związku ze zmianą sytuacji społeczno-gospodarczej została zgłoszona zmiana wartości pośredniej i docelowej wskaźnika *liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* do KE. W okresie do 2014 roku zaobserwować można było wzrost liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, spowodowany różnymi przestankami m.in. niskimi kwalifikacjami, niepełnosprawnością, korzystaniem

ze świadczeń pomocy społecznej czy bezrobociem. Po 2015 roku tendencja ta została odwrócona i obserwujemy zmniejszanie się liczby osób zagrożonych wykluczeniem.

W projektach realizowanych w ramach OP 7 wpływ na rekrutację do projektów ma także sytuacja na rynku pracy. Wg danych GUS Liczba osób bezrobotnych w roku 2016 w stosunku do lat ubiegłych spadła o ponad 30%.

Zmianie uległ również charakter udzielanego w ramach PI 9i wsparcia. Obecnie oferowane wsparcie jest bardziej kompleksowe, co spowodowało zwiększenie jego kosztów. Przekierowano również ciężar wsparcia z OPS na PCPR i CIS.

Problemy w rekrutacji uczestników projektów realizowanych w ramach OP 7 powodujące opóźnienia w wydatkowaniu środków przez Beneficjentów oraz brak zainteresowania realizacją projektów w Działaniu 7.1 – dały podstawy do stwierdzenia, że certyfikowane wydatki na koniec 2018 r. nie osiągną pierwotnie założonej wartości.

Dodatkowym czynnikiem, mającym wpływ na różnicę między zakładaną a osiągniętą wartością może być fakt, iż Beneficjenci nie rozliczają we wnioskach o płatność w 100% wydatków założonych w harmonogramach płatności.

W związku z tym zgłoszona została zmiana wartości pośredniej wskaźnika finansowego *całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych*.

Oś 8 Nowoczesna edukacja

W 2017 r. w ramach RPO-L2020 ogłoszono 10 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na kwotę 23 137 795,06 EUR. W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach ogłoszonych naborów wpłynęło łącznie 26 wniosków na kwotę dofinansowania 5 495 575,52 EUR. Od początku Programu podpisano łącznie 83 umowy na kwotę dofinansowania UE 53 173 231,90 EUR, co stanowi 66,59%, całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej. Zatwierdzono 254 wnioski o płatność na kwotę dofinansowania 11 512 377,62 EUR.

W związku ze zmianami demograficznymi zgłoszono do Komisji Europejskiej zmianę wartości pośredniej wskaźnika *liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie*.

Podwyższenie wieku szkolnego spowodowało, że 6-latkowie pozostali na kolejny rok w oddziałach wychowania przedszkolnego, nie generując popytu na tworzenie dodatkowych miejsc przedszkolnych, których znaczna liczba została utworzona przez organy prowadzące OWP w roku 2015 i 2016. Zgodnie z przeprowadzoną analizą spośród 74 ankietowanych gmin w 15 gminach są zdiagnozowane potrzeby w zakresie możliwości utworzenia nowych miejsc przedszkolnych lub dostosowania istniejących do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w ilości 681 miejsc. Powyższa sytuacja spowodowała potrzebę zmian w Programie. Do Komisji Europejskiej zgłoszono również propozycję zmiany wartości pośredniej wskaźnika finansowego *całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych*.

Oś 9 Infrastruktura społeczna

W okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 6 naborów na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na kwotę 27 934 303,48 EUR. W roku 2017 w ramach ogłoszonych konkursów wpłynęły łącznie 4 wnioski na kwotę dofinansowania 7 591 046,11 EUR. Od początku Programu podpisano łącznie 47 umów na kwotę dofinansowania 59 103 164,37 EUR, co stanowi 71% całej alokacji dla

przedmiotowej Osi Priorytetowej i zatwierdzono 145 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 1 365 461,51 EUR.

Do Komisji Europejskiej zgłoszono propozycję zmiany wartości końcowej wskaźnika *całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych*. Zmiana wartości docelowej końcowego wyniku ze zmian w alokacji dla OP 9, w ramach których część środków zostanie przesunięta z OP 3. Podwyższenie kwoty alokacji do poziomu 85 684 241 EUR (wkład UE) powoduje, że wartość wskaźnika finansowego wyniesie 100 804 990 EUR.

Oś 10 Pomoc techniczna

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach RPO-L2020 ogłoszono 1 nabór w trybie pozakonkursowym na dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na kwotę 5 561 136,62 EUR. W ramach ogłoszonego wezwania do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym wpłynął 1 wniosek na kwotę dofinansowania 5 357 586,92 EUR. Od początku Programu podpisano 7 umów na kwotę 16 966 662,63 EUR, co stanowi 47 % całej alokacji dla przedmiotowej Osi Priorytetowej. Zatwierdzono 32 wnioski o płatność na kwotę dofinansowania 10 901 751,79 EUR.

Kwestie mające wpływ na wykonanie programu i podjęte działania.

Na wdrażanie RPO-L2020 mają wpływ m.in. następujące kwestie:

- rozstrzygnięcia konkursów na mniejsze kwoty niż alokacja,
- zmiany w ramach projektów wynikające z trudności związanych z ich terminową realizacją,
- trudności w pozyskaniu uczestników projektu w ramach EFS (projekty konkurują ze sobą o potencjalnych uczestników, którymi są osoby z wąskiego grona odbiorców),
- niższe zainteresowanie konkursami,
- zmniejszenie stopy bezrobocia w województwie lubuskim, które spowodowało spadek liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, stąd pojawiły się problemy w rekrutacji do udziału w projektach,
- rozłożenie w czasie realizacji działań projektowych, co powoduje, że założone przez beneficjentów wydatki zaplanowane są na kolejne lata,
- błędne sporządzanie przez Beneficjentów wniosków o płatność, a w konsekwencji składanie kilku wersji jednego wniosku, co w znacznym stopniu wydłuża czas ich zatwierdzenia.

W 2017 r. przyjęto 4 plany naprawcze mające na celu monitorowanie stanu kontraktacji i certyfikacji środków w ramach Programu. W przypadku stwierdzenia problemów w tym zakresie, dla poprawy efektów zaproponowano m.in.: ogłaszanie dodatkowych naborów, zwiększanie alokacji w ramach poszczególnych konkursów, jeśli wpłynie większa liczba wniosków, uproszczenia procedur naboru, przyspieszenie procedowania w ramach trybu pozakonkursowego, opracowano katalog najczęściej pojawiających się błędów oraz harmonogram szkoleń dla wnioskodawców i beneficjentów, wprowadzenie preferencji dla projektów krótszych, comiesięczne harmonogramy wniosków o płatność, zwiększenie poziomu koniecznej do rozliczenia zaliczki dla otrzymania wypłaty kolejnej transzy, ograniczenie trybu „zaprojektuj i wybuduj”, upowszechnienie organizowania konkursów

w formule rund konkursowych, cykliczne spotkania kierowników wydziałów dotyczące usprawnienia rozliczania wydatków (koordynacja prac kontraktacji, kontroli i weryfikacji wniosków o płatność), wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie kontroli, spotkania z przedstawicielami ZIT oraz z Beneficjentami.

W ramach mechanizmów wdrożeniowych w celu osiągnięcia celów pośrednich Programu, IZ RPO-L2020 skupiła się na konstrukcji kryteriów i regulaminów wyboru projektów, które przełożą się na realizację pośrednich i końcowych wartości wskaźników wybranych do ram wykonania.

Z analizy IZ wynika, iż realizacja projektów wybranych do dofinansowania w ramach zakończonych konkursów dla których podpisano dotychczas umowy, pozwoli w dużym stopniu na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich dla 16 wskaźników produktu (rzeczowych i finansowych) zapisanych w RW, pod warunkiem realizacji projektów zgodnie z założeniami (w ramach OP 1,2,3,4,5,6,8,9). Ponadto IZ RPO-L2020 podejmuje działania mające na celu osiągnięcie jak najwyższej wartości np. ogłaszanie dodatkowych konkursów w najbardziej zagrożonych działaniach, działania informacyjne, merytoryczne wsparcie dla Beneficjentów czy stosowanie kosztów jednostkowych w ogłaszanych konkursach.

W przypadku 10 wskaźników produktu (rzeczowych i finansowych) wpisanych do RW cel pośredni jest zagrożony (OP 4,5,6,7,8). IZ pomimo wdrożenia wszelkich możliwych działań, aby zagwarantować osiągnięcie kamieni milowych w 2018 r., podjęła decyzję o renegocjacji zapisów Programu odnośnie wartości wskaźników, których osiągnięcie jest niemożliwe.

Wskaźniki finansowe wpisane do ram wykonania nie są zrealizowane na odpowiednim poziomie, co zostało zgłoszone w ramach procedury zmiany Programu do Komisji Europejskiej.

Zmiany w Regionalnym Programie Operacyjnym

Zgłoszone zmiany RPO-L2020 dot. m.in. realokacji środków finansowych w Osiach Priorytetowych: OP 1, OP 3, OP 4, OP 6, OP 7, OP 8, OP 9. Zmieniono także wartości wskaźników, w szczególności powiązanych ze zmieniającą się sytuacją społeczno-gospodarczą regionu – przede wszystkim w obszarze rynku pracy, włączenia społecznego czy transportu. Zmiany Programu zostały dokonane również pod kątem nowych/zmienionych uwarunkowań prawnych i wynikały z aktualizacji Umowy Partnerstwa i innych dokumentów o charakterze planistyczno-strategicznym, jak np. SOR. Część zmian uwarunkowana była również opóźnieniami w przyjmowaniu dokumentów na poziomie krajowym.